

Když přijede sv. Martin

**Na svatého Martina
prý už zima začíná.
Bílý mokrý sníh
leží na polích.**

**Prý přijede na koni
podkovami zazvoní.
A ten kůň je sníh,
leží na polích!**

(Dagmar Vysoká)

Oblast poznání

1/ Tento týden (11.11.) oslavíme svátek sv. Martina. Toto období máme spojené s postupným nástupem zimy a ke dni svátku Martina se váží také pranostiky, lidové tradice a zvyky.

2/ Seznámíme děti s postavou svatého Martina. Byl to muž, který se jako mladý stal vojákem, sloužil u jezdeckta (jezdil na koni). Měl ale dobré srdce a nerad bojoval, raději by byl mnichem. Jednou, v období, kdy začal padat sníh, jel na svém koni na obhlídku stráží a potkal žebráka, který se třásl zimou. Protože měl Martin dobré srdce, neváhal a mečem rozdělil svůj teplý plášť na dvě poloviny a jednu z nich daroval žebrákovi, aby se také zahřál. Brzy na to Martin opustil vojsko a stal se poustevníkem. Byl velmi dobrý, pomáhal chudým a chránil zvířata. Stalo se, že byl zvolen biskupem v Tours. Legenda vypráví, že biskupem ale být nechtěl, a proto se před vyslanci schoval mezi husy, které ho ale svým kejháním prozradily. Později byl pro svou dobrotu prohlášen za svatého a na obrazech bývá často zobrazován na koni s půlkou pláště a žebrákem.

3/ Svátek sv. Martina byl v minulosti jedním z nejoblíbenějších svátků. Především děti se těšily na zimní radovánky a vyhlížely první sníh. Čeledníkům končila sezonní služba a oslavovali, že byli vyplaceni penězi i surovinami (obilím, bramborami, zeleninou) za svou práci. Na mnoha místech se konaly se trhy, slavnosti. Dodnes se v den svátku sv. Martina v mnoha domácnostech peče husa se zelím a také svatomartinské rohlíčky ve tvaru podkovy, pije se svatomartinské víno.

4/ K tomuto datu se také váže mnoho pranostik (řekneme dětem, co je pranostika – lidová předpověď, která se váže k určitému období nebo dnu a týká většinou počasí, ale může jít i o hospodářství, zemědělství).

*Sv. Martin přijede na bílém koni – v tomto období často přicházel první sníh
Přijede-li Martin na bílém koni bude mnoho sněhu, na šedém, bude zima střídavá, na žlutém,
budou holomrazy – bílý kůň – sněží, šedý – je mlha, žlutý – 11.11. je v období sucha.
Na svatého Martina, kouřívá se z komína – přicházejí mrazy.
Jde-li husa na Martina po ledu, bude se v rybníce dlouho koupat – mrzne-li na Martina, přijde
období s mírnou zimou.
Martin na blátě - Vánoce na ledě – je-li na Martina bláto, o Vánocích bude mrznout.
Když o Martině houser po ledě když chodí, o Vánocích husy blátem vodí – mrzne-li na
Martina, Vánoce budou blátivé.
Zůstane-li listí až do Martina na stromech, čeká se dlouhá a tuhá zima.
Je-li zamračeno na svatého Martina, bude zima levná; je-li jasno, bude zima tuhá.
Na svatého Martínka bude dobrá peřinka. Po svatém Martině, schováme se v peřině.*

Předmatické představy

- 1/ Budeme řešit labyrinty, hledat nejkratší a nejdelší cestu – je možné formou pracovních listů nebo her s kostkami.
- 2/ Upevňujeme orientaci v prostoru: Popisujeme umístění věcí, hádámeme „na co myslím“ – udáváme polohu předmětu (je to v policičce vedle hnědého medvěda), určujeme směr – ideálně na procházkách, ale také můžeme hrát hru: z dřevěných kostek vytvoříme dráhy, případně město. Figurkou potom děti pohybují podle diktátu (dojdi rovně k červené kostce atd).
- 3/ Trvají hry s čísly – méně x více, o jednu méně, o jednu více. Hrajeme hry s kostkami (například Člověče nezlob se, ale i jiné).

Oblast řeči

- 1/ Přečteme si několik říkanek se svatomartinskou tematikou a vysvětlíme si jejich význam:

Martin přijel k nám

Stejně jako vloni,
přijel Martin na svém koni.
Všude by byl smích,
kdyby přivezl sníh.
Bojím se, mámo,
bojím se táto,
že nám i letos přiveze bláto.

Sv. Martin

Na svatého Martina krajina už usíná.
Bílá vločka padá k zemi, jak drahokam
vybroušený.
Pospíchejte milí zlatí, první sníh se brzy
ztratí.
Jenom Martin na koni určitě ho dohoní.

Svatý Martin

Na bílém koni přijíždí k nám
a já se ptám, kdo je onen pán.
Martin se jmenuje a v ruce meč svírá.
Ne, není zlý, naopak člověk zírá,
co ten Martin jednou udělal,
když na koni někam pospíchal.
Jede Martin na svém koni
náhle potká žebráka,

různé myšlenky se hlavou honí,
třeba je to pohádka,
že ten Martin plášť svůj vzal,
na dvě půlky rozřezal a
s žebrákem se o něj rozdělil.
Možná ten kůň bílý nebyl,
co na tom dnes záleží,
snad bílý jak sníh byl, co tehdy padal.

2/ zkusíme popis obrázku – pracujeme s obrazovým materiálem nebo s ilustracemi v knize, snažíme se popsat, co vidíme na obrázku – je možné hrát jako hru – každý řekne jednu větu. Dbáme na vyjadřování v celých větách, rozvíjíme slovní zásobu, snažíme se o užívání přídavných jmen (*malý domeček*) a umístění (*na větvi stromu* sedí ptáček).

3/ zařadíme logopedickou chvíli – mlaskáním napodobujeme běh koně (gymnastika mluvidel), hrajeme na vítr - foukáme dopředu a do stran (usměrnění výdechového proudu), prodlužujeme výdech.

Rozvoj estetického vnímání

1/ Zkusíme nakreslit Martina na koni – použijeme libovolný výtvarný materiál, nabídneme dětem různé tvary papíru a dbáme na ovládnutí celé plochy, u kresby postav na detaily.

2/ Vystřižnutou šablonu koně po stranách pobarvíme modrou křídou, položíme na čtvrtku a křidu kolem šablony (na čtvrtku) prstem rozetřeme – vytvoříme obrys. Práci potom dokončíme kresbou vložek (je možné použít ke kresbě některých vložek i klovatinu a posypat třpytkami).

3/ Zkusíme si hru na tělo při reprodukci říkanky. Máme-li možnost, můžeme hrát jako štafetu:

Na svatého Martina dobrá bílá peřina – *vytleskávání slabiky*

Tančí vložky, střípky zimy pojďme si hrát všichni s nimi – *plácání do stehů po slovech*

Nese vrána novinu, chystejte se na zimu – *dupání*

Vítr fouká do komína, zahvízdala meluzína - *tření rukou*

Bílé stráně, kůň a saně, rychle děti na ně – *tlesknutí na každé slovo*

4/ Seznámíme děti s písničkou Sv. Martin – noty a text v příloze

https://www.youtube.com/watch?v=QK-OUg_KLH4 – klavírní doprovod.

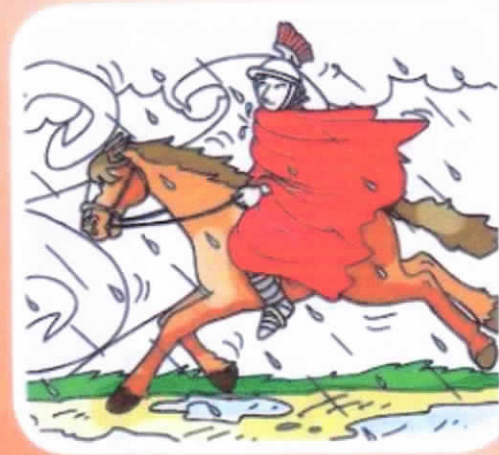
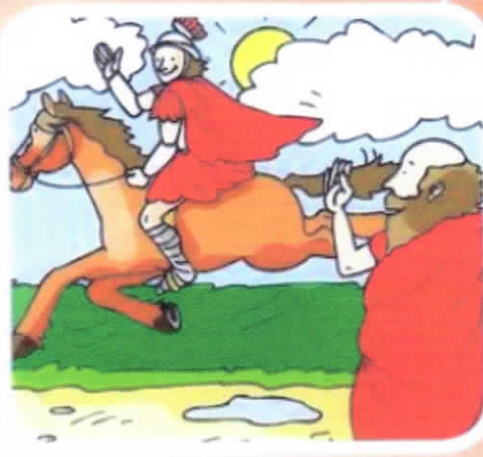
Oblast pohybová

- 1/ Při cvičení zkusíme krok přísunný - poskok (motivace klus koníka).
- 2/ Vytvoříme překážkovou dráhu (Martinova cesta) – překračujeme překážky, přeskakujeme přes „příkopy“ atd.
- 3/ Zacvičíme si s náčiním (použijeme například tyče nebo obruče).

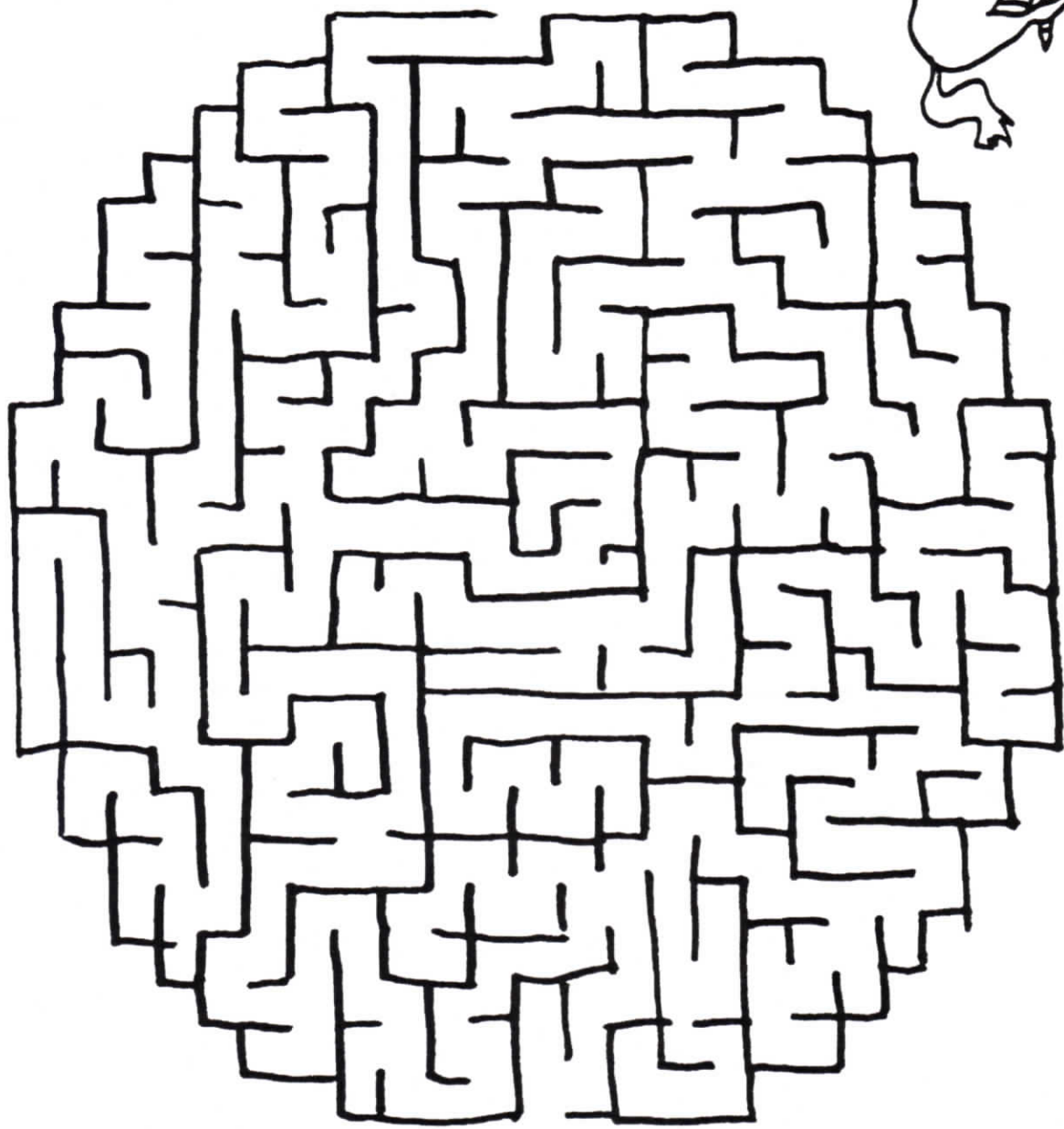
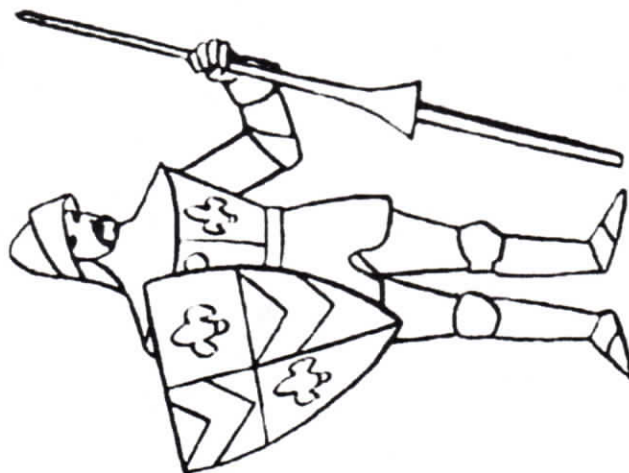
Pracovní činnosti

- 1/ Zkusíme upéct svatomartinské rohlíčky. Můžeme použít např. tento recept:
40 dkg hladké mouky 1 Hera, 1 šlehačka, 2 žloutky. Použijeme libovolnou nádivku – mák, povidla, tvaroh. Postup: Vše smícháme v hustší těsto, necháme v lednici ztuhnout, poté vyválíme placku a nakrájíme ji na trojúhelníčky, dáme nádivku, zarolujeme do tvaru rohlíčků a upečeme.
- 2/ Vystříhneme z tužšího papíru hlavu koně. Děrovačkou uděláme díry v místě hřívky. Předem nastříháme kousky vlny, ty jednotlivě provlékneme dirkou a uvážeme uzlík – vytvoříme hřívu koně. Dokreslíme detaily.

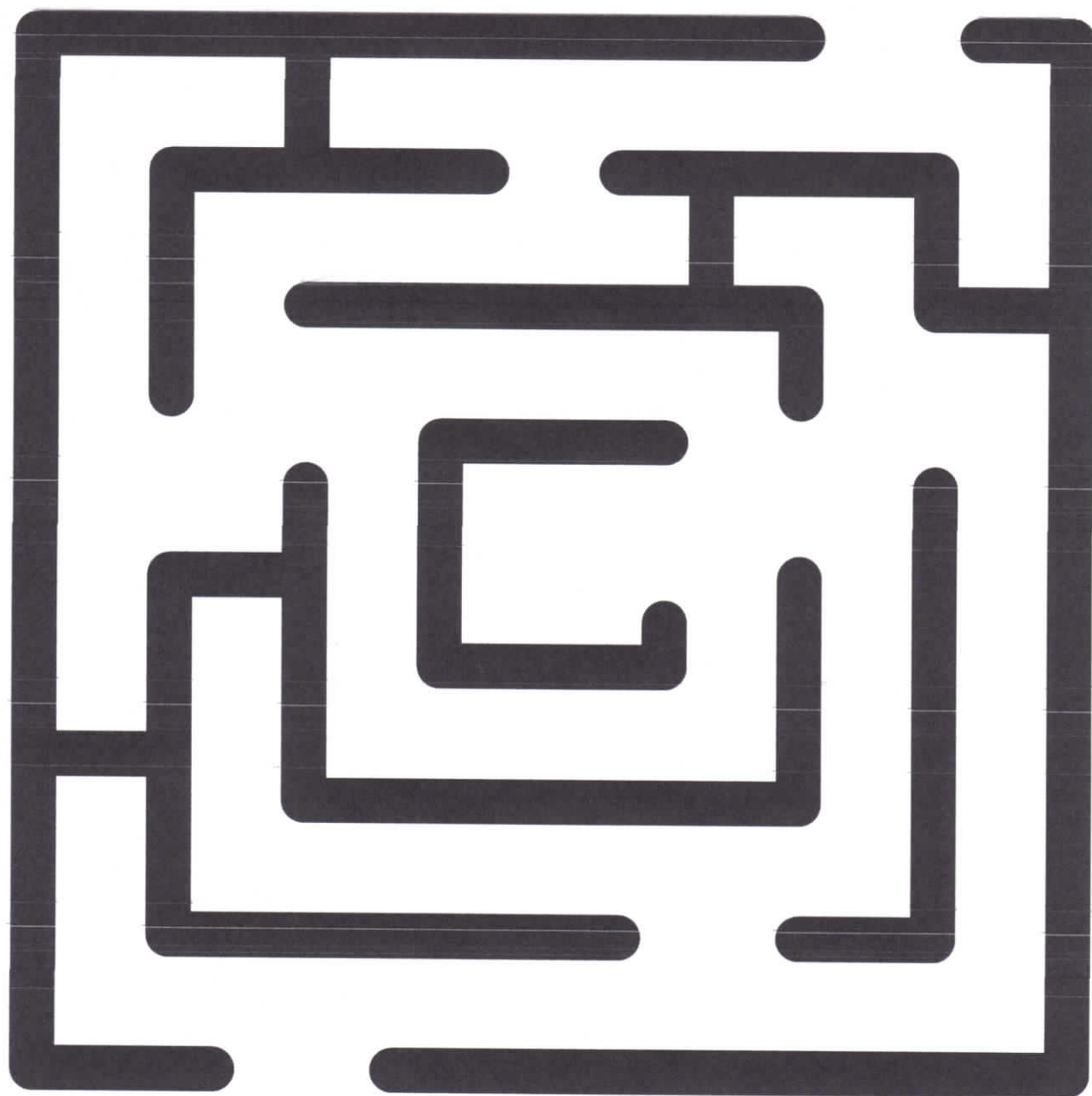
Recorta as imagens e coloca-as pela ordem dos acontecimentos,
de acordo com a história que acabaste de ouvir.

SVATÉMU MARTINOVÍ UTEKL JEHO KŮŇ, NAJDEŠ MU
CESTU?

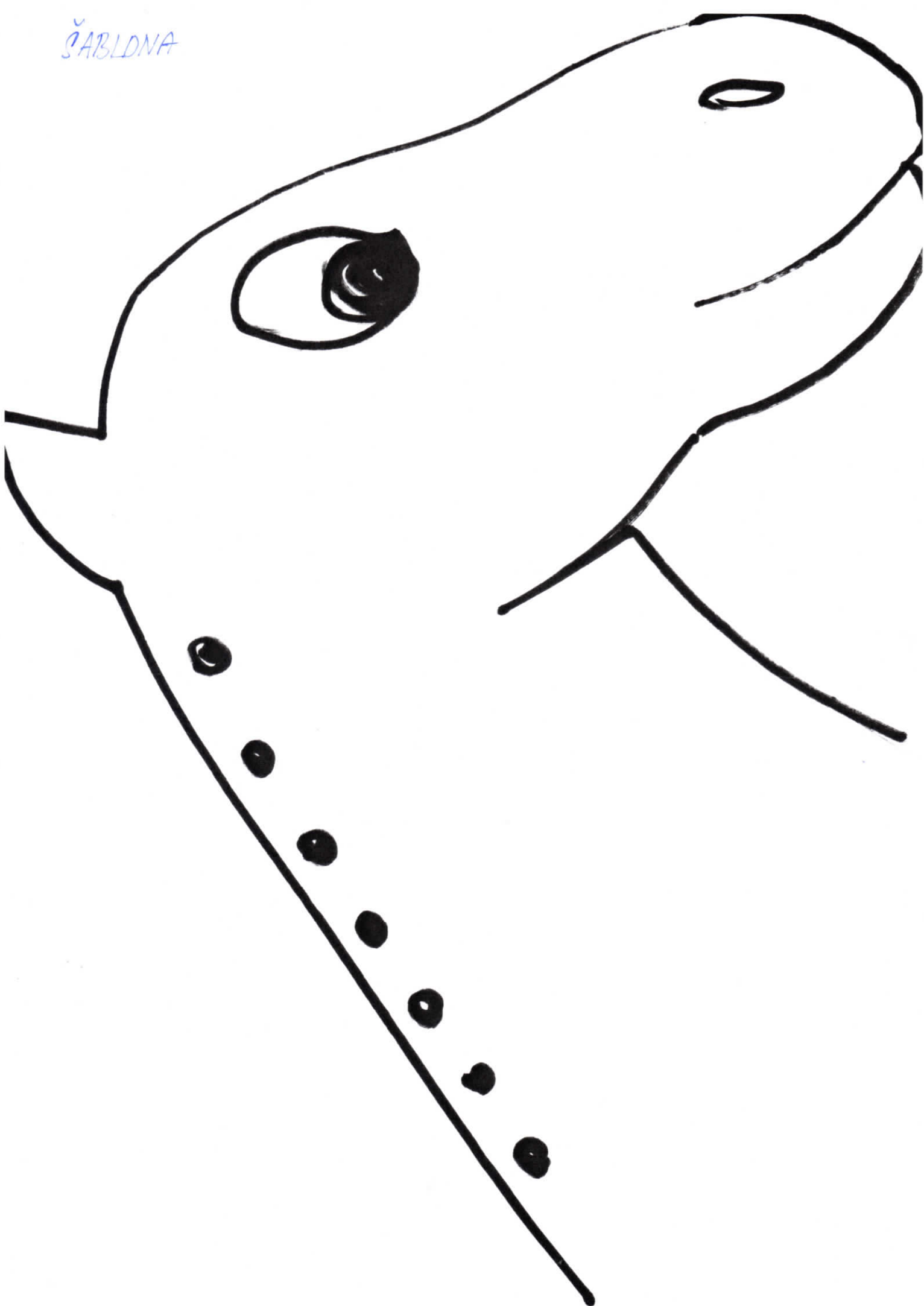

Canva nejen pro učitele M. P.

ŠABLONA

ŠABLONA (KŘÍDOVÝ OBRÁZEK)

Už Martin na bílém koni

Už Ma-rtin na bí-lém ko-ni, už za-se při-jí-ždí
 k nám, ve-se-le po-dkŭ-vky zvo-ní, je-de k nám
 zas bí-lý pán. Po sí-lá ho sva-tý Pe-tr,
 ať zi-mu o-hlá-sí včas, ze skří-ně vy-tá-hnem
 sve-tr, bu-de se nám ho-dit zas.

2. Máme teď jediné přání,
 ať brzy napadá sníh,
 ať na bobech a na saních
 řídit můžem na kopcích.
 Ať honem andělci v nebi
 roztrhají peřinu,
 nechceme déle už čekat,
 těšíme se na zimu.

